

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (50)

**СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК
(ЗБІРНИК КОНФЕРЕНЦІЙ)**

Вінниця, 2025

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 5 від 20 листопада 2025 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** канд.пед.наук, доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д-р.пед.наук, проф. Мисліцька Н.А., д-р.філол.наук Войцехівська Н.К., канд.філол.наук, доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини)

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 3(50) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2025. 266с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2025

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА

РУДА ТЕТЯНА, АТЕСТАЦІЙНИЙ ПЕРІОД: МАРШРУТНИЙ ЛИСТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ПЕДАГОГА.....	7
---	----------

ФІЛОЛОГІЧНІ ГОРИЗОНТИ: НАУКОВИЙ, ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ, ФІЛОСОФСЬКИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ, ІНКЛЮЗИВНИЙ, НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНИЙ ВЕКТОРИ

СКРИПНИК НАДІЯ, ЛЕБЕДЬ ЮЛІЯ, КОГУТЮК ОКСАНА, МЕДВЕДЄВА ЛІЛІЯ, ІННОВАЦІЙНІ ПРАКТИКИ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	11
ГРИМАШЕВИЧ ГАЛИНА, УТОЧНЮВАЛЬНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ ЯК СКЛАДНИК СИНТАКСИЧНОГО ПРОСТОРУ ПРОЗОВИХ ТЕКСТІВ ЗБІРКИ СЕРГІЯ ЖАДАНА «АРАБЕСКИ»	17
КОСТЬ МАР'ЯНА, ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ФЕМІНІТИВІВ У МОВЛЕННІ УКРАЇНЦІВ.....	19
БЕРЕЗОВСЬКА ВІТАЛІНА, ГОНТАР НАТАЛІЯ, ХАРАКТЕРИСТИКА ОНЛАЙН-СЕРВІСУ КАНОТ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ, ПОВТОРЕННЯ ТА ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ	26
ДІБРОВА ОЛЬГА, ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	30
СТРЕМБІЦЬКА ЛАРИСА, КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОЛЬСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У НАВЧАННІ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНСТРУМЕНТУ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ.....	33
ФЕДОРЦОВА ОЛЕНА, МЕТОД КРЕАТИВНОЇ СТРУКТУРОВАНОЇ ІМПРОВІЗАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-ФІЛОЛОГІВ.....	36
ЦЕПКАЛО ТЕТЯНА, ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ У ПІДЛІТКОВІЙ ПЕРІОДИЦІ	39
МАРЦЕНЮК ОЛЕНА, ВИШНЕВСЬКА ЮЛІАНА, ФУРМАНЮК НАТАЛІЯ, КРИВОШЕЄВА ЛІЛІЯ, НАЗАРОВА АНЖЕЛІКА, ТВОРЧІСТЬ ПЕРЕКЛАДАЧА ЯК СПІВТВОРЧІСТЬ: СОЦІОЛІНГВАЛЬНИЙ ТА ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ.....	46
ЛУЦИНКЕВИЧ ЛЮДМИЛА, РЕФЛЕКСИВНА СКЛАДОВА У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ	54
БАРЩЕВСЬКА ІННА, РОЛЬ КАЗКОТЕРАПІЇ В ОСМИСЛЕННІ ВАЖЛИВИХ ЖИТТЄВИХ ЯВИЩ, ЗАСВОЄННІ ЦІННОСТЕЙ І МОРАЛЬНИХ НОРМ	59
БЕВЗА ДІАНА, РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЖІНОЧОГО ГОЛОСУ У ДИСКУРСІ СУЧАСНОЇ ПРОЗИ.....	61
ВІННИЦЬКА АННА, ЕТИМОЛОГІЯ АНГЛОМОВНОЇ СУЧАСНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА ЇЇ ПЕРЕКЛАД НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ	65
ГАЛЬЯНОВА ОЛЕНА, ГОТОВНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ДО ПОДОЛАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ВТРАТ У СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	69
ІЩУК ВІКТОРІЯ, ШЕВЧУК АННА, ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	74
КІСЕЛЬОВ ДМИТРО, МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ Е.М. ХЕМІНГУЕЯ: РАННІЙ ЕТАП.....	79

ПЛАХОТНЮК ВІКТОРІЯ, ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ У ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.....	85
ПОГОРЄЛОВА АЛІНА, ЕТИМОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ТА ЇХНІ УКРАЇНСЬКІ ЕКВІВАЛЕНТИ.....	90
РОМАНУХА ЮЛІЯ, СКРИПНИК НАДІЯ, КЛОЧКО ТЕТЯНА, РОСЛА ІРИНА, ІНКЛЮЗИВНИЙ ПРОСТІР ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД.....	94
КУШКО ІГОР, ЛИСАК ІГОР, ПІДГОТОВКА ДО НМТ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: АНАЛІЗ ВИКЛИКІВ ТА СТРАТЕГІЧНІ РІШЕННЯ.....	98
ЗРАЛКО АННА, СУЧАСНІ МОВНІ ТРЕНДИ В РЕКЛАМІ ТА МАРКЕТИНГУ.....	101

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ОСВІТИ У ЗБЕРЕЖЕННІ І РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

ШАПОВАЛОВ ВОЛОДИМИР, РОЛЬ ЗНАННЯ ІСТОРІЇ В СТАНОВЛЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ.....	106
КОЗІГОРА МАРІЯ, ОСВІТА ЯК ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ МОРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ.....	110
МАРЧУК СЕРГІЙ, ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА ЗА КНЯЗЮВАННЯ ЯРОСЛАВА МУДРОГО.....	113
ДЖУРАК СЕРГІЙ, ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	116
МАКУШЕНКО СВІТЛАНА, КЛЮЧ ДО УСПІХУ: ЧОМУ ОСВІТА ЗАЛИШАЄТЬСЯ НАЙВИЩОЮ ЦІННІСТЮ.....	120
СМУШКО ВЛАДИСЛАВ, ТРАДИЦІЇ КОЗАЦЬКОЇ ВІЙСЬКОВО-ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	123
МАРТИНЮК ЛЕСЯ, МАРТИНЮК ВАДИМ, ОСВІТА ЯК КАТАЛІЗАТОР САМОІДЕНТИЧНОСТІ.....	129
СМАКОТА ЛАРИСА, ПАНАСЕНКО ТЕТЯНА, СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ.....	129
ТОКАР ЛЮБОВ, РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ МЕДІАОСВІТИ.....	135
КРЕВСЬКА ХРИСТИНА, ІНКЛЮЗИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПРЕДМЕТУ “Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ” У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	140
ВОЙТЕНКО ГАЛИНА, ФЕЩЕНКО ЮЛІЯ, ПУБЛІЧНІ ПОДІЇ ЯК ОСВІТНІЙ РИТУАЛ: ФОРМУВАННЯ КОЛЕКТИВНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЧЕРЕЗ СВЯТКУВАННЯ.....	142
КУРИЖКА ВІКТОРІЯ, ТАРАСЮК ОЛЬГА, РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	144
СИНЄГУБ ЯРОСЛАВА, ДЖУГОСТРАНСЬКА ІРИНА, ОСВІТА І НАЦІОНАЛЬНА СВІДОМІСТЬ: МІСІЯ В УТВЕРДЖЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ.....	147
ЧЕМЕРИС ІРИНА, КОВАЛЬЧУК ІРИНА, ОСВІТА ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	149
ЗАГОРУЙКО НАТАЛІЯ, ЛЕБЕДИНЦЕВА ОЛЕКСАНДРА, ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ.....	153

ЗАЙЧЕНКО ІВАН, ПОГЛЯДИ ГРИГОРІЯ ВАЩЕНКА НА РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОСВІТИ В САМОСТІЙНІЙ УКРАЇНІ	157
ЯРОВА АНАСТАСІЯ, ВПЛИВ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ПОЛІПШЕННЯ МОТИВАЦІЙНОГО КОМПОНЕНТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	161
КАЗАК ОЛЕКСАНДР, ОСВІТА ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	164
КОБУК ОКСАНА, СМОКОВИЧ ТЕТЯНА, ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ РОБОТИ З МУЗИЧНО ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ	166
КУЗЬМИНСЬКА ДІНА, ТВОРЧИЙ ВИМІР ОСВІТИ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА УМОВА РОЗВИТКУ ТА ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ: КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ОГЛЯД ІДЕЙ КЕНА РОБІНСОНА.....	168
ОЖГО ДАРИНА, БУГАЙЧУК АНАСТАСІЯ, ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	171
ПЕТРУК АННА, ІНТЕРАКТИВНІ ФОРМИ РОБОТИ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	174
СУПРУН ЯНА, НАУМИЧ ВАЛЕРІЯ, МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	176
САВЧУК ОКСАНА, ОСТАПУК ВІКТОРІЯ, ФОРМУВАННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЧЕРЕЗ ГРУПОВІ ФОРМИ РОБОТИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ	178
СТАНКЕВИЧ ІННА, НАВЧАННЯ ЯК ДІАЛОГ: РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА ПРИЙНЯТТЯ ЧУЖОЇ ДУМКИ	180
ЛЯШУК ДАРИНА, СУПРУНОВА АННА, ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	184
КНЯЖУК ГАЛИНА, СВІТ ГРИ – СВІТ ЕМОЦІЙ: РОЛЬ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО НАСТРОЮ ДИТИНИ.....	186
ЛЮБОВ КИРЧ, ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВОЇ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	191
ШЕВЧУК ОЛЕКСАНДРА, ГЕДЗ ДАР'Я, ВСЕБІЧНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ У СУЧАСНІЙ РОДИНІ	195
ОСИП ЮРІЙ, ОСИП МАРІЯ, ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ МАЙБУТНІХ СТОМАТОЛОГІВ ЗАСОБАМИ НАВЧАННЯ БІОХІМІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ....	199
ГОЛЯ ГАЛИНА, ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.....	204
СВЯТЕНКО БОГДАНА, РІЗНІ ПОГЛЯДИ НА КОНЦЕПЦІЮ СЛОВА “WAR”	207
ПРИСЯЖНЮК ОЛЬГА, МОВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА МОВНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ.....	211
ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ, ПОЧАТКОВА ОСВІТА ПІД РУМУНСЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ В ОДНОМУ ПОДІЛЬСЬКОМУ СЕЛІ (1941-1944).....	215
КУШКО ІГОР, ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ ЯК СКЛADOVA НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ НОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА	219
БУГА ОКСАНА, СУЧАСНИЙ СТАН ТА РИЗИКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	222

ОСАДЧУК АЛЛА, УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ШТРАФУ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ СТОРОНИ ПИТАННЯ.....	228
МАРІЯ – ВІКТОРІЯ ВІКТОРУК МАДЯРА, ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА ХРИСТІЯНСЬКИХ ЦІННОСТЯХ.....	230
ГАЛАЙДА СТАНІСЛАВ, ПСИХОЛОГІЧНИЙ КОМФОРТ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ ЯК УМОВА ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ	233

МЕТОДИЧНА СКАРБНИЧКА

ІВАНОВА НАДІЯ, «ДІТЛАХИ В САДОЧКУ ГРАЛИ – СВЯТО РАДО ЗУСТРІЧАЛИ»	236
НАГОРНЮК ВАЛЕНТИНА, МАЗУР АЛЬБІНА, РОЗВИТОК МУЗИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНОЇ ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ІМПРОВІЗАЦІЇ.....	240
МАШТАЛЯР ЙОСИП, ФОРМУВАННЯ СЦЕНІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	244
МЕЛЬНИК ЄВГЕН, ФУТЗАЛ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ШКОЛЯРІВ	246
МЕЛЬНИК СВІТЛАНА, РОЛЬ ВИКЛАДАЧА З ДОДАТКОВОГО МУЗИЧНОГО ІНСТРУМЕНТУ У ФОРМУВАННІ ТВОРЧОЇ ІНІЦІАТИВИ ТА ІНТЕРЕСУ ДО МУЗИКИ.....	250
СЛОБОДЯНЮК ОЛЕНА, КОМПЛЕКС ІГРОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ РОЗВИТКУ СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ СФЕРИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В ПРОЦЕСІ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ РОБОТИ.....	255
ТЕРЕПА АЛЛА, МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ОДНА З ПРОВІДНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ В ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕДЖІ	262

ВИМОГИ

до підготовки науково-методичних статей

МЕТОДИЧНА СКАРБНИЧКА

ефективність інструментальної професійної підготовки здобувачів освіти.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

У результаті проведеного аналізу встановлено, що виховання і навчання є взаємопов'язаними складовими єдиного педагогічного процесу у педагогічній освіті. Професійна діяльність викладача музичного інструмента має не лише технічне, але й глибоке виховне значення. Від особистості педагога, його творчого підходу, методичної компетентності та моральних якостей значною мірою залежить формування у здобувачів освіти інтересу до музики,

розвитку їх виконавських здібностей та художнього мислення.

Важливою умовою успішного навчання є створення позитивної мотивації до гри на інструменті, добір якісного репертуару, систематичність занять і стимулювання самостійної роботи студентів.

Отже, педагог у класі додаткового музичного інструмента (баян, акордеон) виступає не лише наставником у сфері виконавства, але й вихователем, який сприяє гармонійному формуванню особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва, розвитку його професійної культури та духовних цінностей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Баранецька Ю. М. Виховний потенціал музичного мистецтва як об'єкт науково-педагогічної рефлексії. *Актуальні питання мистецької педагогіки* : зб. наук. праць / гол. ред. І. М. Шоробура. Хмельницький, 2016. С. 4–8.
2. Береза А. В., Нестерович Б. І. Удосконалення виконавської підготовки баяніста в процесі самостійної роботи : Навчально-методичний посібник. Вінниця : ТОВ Фірма «Планер», 2006. 83 с.
3. Береза А. В., Нестерович Б. І. Виконавська підготовка баяніста – майбутнього вчителя музики : Навчально-методичний посібник. Вінниця : ТОВ Фірма «Планер», 2012. 322 с.
4. Давидов М. А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста) : підручник / М.А. Давидов. Київ : Музична Україна, 2004. 290 с.
5. Пономарьов Ю. Специфіка роботи зі студентами мистецьких факультетів у класі додаткового музичного інструмента. *Збірник наукових праць*. К., 2008. С. 6.
6. Салій В. Робота над художнім образом як передумова формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста). Теоретичні та практичні питання культурології. Мелітополь, 2009. Вип. 16. С. 71–75.
7. Смешко А. Виконавська майстерність баяніста. Тернопіль : Навчальна книга «Богдан», 2009. 142 с.

*Стаття надійшла до редакції
16 листопада 2025 р*

КОМПЛЕКС ІГРОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ РОЗВИТКУ СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ СФЕРИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В ПРОЦЕСІ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ РОБОТИ

УДК 373.2.015.31:793[796]:159.93]]:37.043.2-056.2|.3

СЛОБОДЯНЮК ОЛЕНА,

практичний психолог

Комунального закладу «Закладу дошкільної освіти № 24

Вінницької міської ради»

ВІСНИК 2025 255 № 3(50)

Постановка проблеми. За допомогою органів чуттів людина отримує інформацію про світ, що її оточує. Відчуття та сприймання – початковий етап пізнання, його називають сенсорно-пізнавальною сферою особистості. Сенсорне дослідження світу характерно саме для дітей дошкільного віку. Малюкам цікаво все – кожна дрібниця для них має величезне значення. Зростаючи, діти перетворюються з глядача в дослідника. Їм до всього необхідно доторкнутись, випробувати, відчутти, спробувати. Для підтримки інтересу до сприймання нової інформації провідним є активізація та розвиток усіх сенсорних каналів. Адже повноцінна діяльність органів чуття дає дошкільнятам змогу в усій повноті сприймати те, що відбувається навколо, помічати найменші зміни та закономірності. Завдяки розвитку чуттєвої сфери кожна дитина має змогу дивитися і бачити, торкатись і відчувати, слухати і чути, сприймати навколишній світ та діяти в ньому. **Значної уваги потребують діти з порушеннями опорно-рухового апарату та ДЦП** у яких розвиток сенсорних каналів ослаблений, як наслідок основного захворювання. Дитячий церебральний параліч є складним захворюванням центральної нервової системи, що веде не тільки до рухових порушень, але і викликає затримку чи патологію мовленнєвого, а деколи розумового розвитку, порушення роботи усіх аналізаторів. Усе це свідчить про своєрідний дисгармонійний психічний розвиток дитини. Саме тому, сенсорно-пізнавальна сфера дітей з порушеннями опорно-рухового апарату потребує значного розвитку та корекції.

Аналіз проблеми навчання та розвитку дітей з ООП поставив питання створення мобільного, сучасного, розвивального середовища, де у захоплюючій, доступній для дитини формі – грі, відбувається навчання елементарним знанням і умінням. Гра – універсальний спосіб виховання і навчання дитини. Ігри, що розвивають сенсорне сприйняття, дуже потрібні дітям з ООП дошкільного віку. Вони приносять в життя радість, інтерес, упевненість у собі і своїх можливостях. Ігри, в яких використовуються дії з предметами, розвивають не тільки рух, а й сприйняття, увагу, пам'ять, мислення, мову дитини, емоції.

Метою даного комплексу ігор та вправ є:

-створення для дітей з особливими освітніми потребами мобільного ігрового осередку розвитку;

-розширення та активізація знань засобами ігрових завдань;

-соціалізація дітей з особливими освітніми потребами.

Завдання, що розв'язуються під час корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами при використанні вправ:

-підвищення у дітей чутливості аналізаторів (зорового, слухового, тактильного, нюхового, смакового);

-розвиток дрібної моторики, тактильних відчуттів, координації рухів;

-поглиблення уявлень про сенсорні еталони: колір, форма, розмір;

-формування компетенцій: рахунок, групування, сортування, класифікації, вимірювання, зважування;

-розвиток психічних процесів: сприймання, увага, уява, пам'ять, мислення;

-розширення словникового запасу;

-розвиток інтересу до пізнання шляхом експериментування з різними матеріалами;

-навчати посидючості, зосередженості;

-надання малятам допомоги у керуванні своїми емоціями, подоланні дитячих страхів;

-забезпечення широких можливостей для творчої гри.

Сенсорні коробки як засіб розвитку дітей з опорою на канали сприймання усіх органів чуття. Запропоновані ігри дають можливість дітям з ООП відкрити для себе світ нових відчуттів, вражень, емоцій, розвинути всі органи чуття. Для того, щоб розвиток вихованців відбувався всебічно і вичерпно, забезпечила їх цікавим матеріалом, створивши середовище для сприйняття найрізноманітнішої сенсорної інформації, що дає можливість дітям торкатись, маніпулювати, пересипати, досліджувати, вивчати, те, що знаходиться всередині. Основою сенсорної коробки є пластиковий контейнер. Кожна коробка має своє наповнення, тему, ігрові завдання. Вміст контейнерів різний: крупи, квасоля, пісок, каміння, шишки, жолуді, каштани, желе, лід. Доповненням є дрібні деталі: намистини різних розмірів і кольорів, гудзики, помпони, невеликі іграшки, грабельки, совочки, ложки, ситечка, тематичні фігурки тварин, рослин, комах тощо. Кожна тематична сенсорна коробка включає в себе ряд ігрових завдань, які пропонуються для виконання дітьми.

Сенсорна коробка «На далекій півночі»

Мета: поглибити знання дітей про Північний полюс, його природні особливості, мешканців, розвивати тактильні відчуття, дрібну моторику, пам'ять, уяву, мовлення.

Варіанти ігрових завдань у сенсорній коробці «На далекій півночі»

«Запам'ятай розповідь»

Прочитайте вихованцям цікаву інформацію про Північний полюс з дитячої енциклопедії. Попередьте, щоб вони уважно слухали і намагалися запам'ятати. Згодом, запропонуйте переказати зміст.

«Мешканці Північного полюсу»

Познайомте дітей з тваринами, що проживають на певній території. Запропонуйте знайти дитинча пінгвіна (тюленя, білого ведмедя...). Описати тварину, яка заховалася в заметі.

«Упізнай на дотик»

Запропонуйте дитині відчути на дотик: лід, кульки-орбізи, каміння, штучний сніг. Порівняти матеріал, якість, фактуру наповнення.

- Що ти відчуваєш торкаючись льоду?
- Який на дотик камінчик? (гладкий, бугристий)
- Якого кольору сніг?

Сенсорна коробка «Веселкові барви»

Мета: розвивати сприйняття кольорової гамми, увагу, кінестетичні відчуття, вправляти у визначенні міри, величини, виховувати спостережливість.

Варіанти ігрових завдань у сенсорній коробці «Веселкові барви»

«Окомір»

Працюючи з дитиною, звертайте увагу на такі поняття, як «багато», «мало». «У першій баночці багато крупи, а в другій мало. Після того, як досипати з першої банки в другу, стало навпаки: в першій мало, а в другій багато». Також звертаємо увагу на звук падаючих круп.

«Маленький перевізник»

Запропонуйте дитині машинкою перевезти крупи з одного кінця лотка в інший. При цьому процес завантаження і розвантаження малюк виконує самостійно. Лопаткою або ложкою дитина заповнює кузов крупами. В пункті призначення розвантажує свою машинку аналогічним способом в порожню ємкість.

«Вправні рученята»

- Попросіть дитину насипати рис в тарілочки, що мають такий самий колір, як крупа.
- Запропонуйте насипати крупу у ємкості з великими і маленькими отворами. Нехай дитина спробує насипати крупи в пляшку. Важко? Можна використати лійку. Дітям буде дуже цікаво спостерігати, як у лійці зникають крупи, а в пляшці при цьому з'являються.
- У ємкості з крупою можна сховати маленькі іграшки, різнокольорові фішки, прикраси. Завдання вихованців полягає в тому, щоб їх знайти.

Сенсорна коробка «Золота осінь»

Мета: закріплювати знання дітей про пору року осінь, її характерні ознаки, вправляти у сортуванні, групуванні овочів і фруктів, розвивати пам'ять, увагу, мислення, тактильні відчуття, нюхові аналізатори, дрібну моторику, здійснювати масаж акупунктурних точок долонь, покращити координацію рухів кистей рук, виховувати вміння працювати в команді.

Варіанти ігрових завдань у сенсорній коробці «Золота осінь»

«Доріжка до вежі»

Попросіть дитину викласти з каштанів рівну доріжку, користуючись тільки мізинцем правої руки, побудувати найвищу башточку з каштанів.

«Відгадай за описом»

Запропонуйте дитині «зібрати осінній урожай», відгадати назву овочів та фруктів за їх ознаками.

«Розділи на групи»

Дайте завдання зібрати овочі та фрукти у відерця, порахувати природний матеріал, згрупувати, посортувати велику та малу квасолю.

«Чим пахне осінь?»

Запропонуйте дітям закрити очі і відчутти запах осені (осіннього листя, плодів тощо)

«Масаж долоньок»

Зверніть увагу дітей на те, що можна зробити масаж долоньок, прокочуючи між ними шишку (каштан, горіх).

Сенсорна коробка «Казкові камінчики»

Мета: знайомити з кольором, формою, величиною, властивостями (холодний, твердий, гладкий), розвивати тактильні відчуття, формувати активний словниковий запас, вчити порівнювати, групувати, класифікувати.

Варіанти ігрових завдань у сенсорній коробці «Казкові камінчики»

«Найкрасивіший камінь»

Запропонуйте вихованцю вибрати камінчик, який найбільше сподобався. Дитина має пояснити свій вибір.

«Знайди камінь»

Попросіть відшукати камінь за зразком або за описом.

«Зберемо колекцію каміння»

а) За кольором. Підготуйте картки з кольорового картону, до кожного кольору малюнок повинен підібрати камені відповідного кольору і відтінку. Старші діти можуть збирати каміння за зразком або словесному опису.

б) За розміром. Дайте можливість дітям пограти і посортувати камені за розміром за допомогою «сортера» – коробки з отворами для великих, середніх і маленьких каменів. Старші діти відбирають камені, порівнюючи за розміром; викладають ряди від великого до меншого і навпаки.

в) За формою. Запропонуйте скласти колекції з овальних, круглих, великих, маленьких каменів у тарілочки відповідної форми.

г) За вагою. Навчіть дітей порівнювати вагу каменів на вазі-балансирі, визначати в руках, який камінь важче або легше.

д) По фактурі. Дайте завдання відшукати гладкий, шорсткий, або бугристий камінчик.

«Математика і сенсорика з камінням»

Запропонуйте:

а) викласти ряди (в певній послідовності): розкласти камені за розміром від маленького до великого; викласти однакову кількість каменів, але різної довжини; викласти різну кількість каменів в ряди однієї довжини. Дитина повинна зрозуміти, в якому рядку більше, менше або однакова кількість каменів.

б) викласти геометричні фігури, цифри за зразком або словесною інструкцією.

а) викласти доріжку для масажу пальчиків;

б) пограти з тактильним мішечком, в який поміщені різні предмети, серед яких потрібно знайти камінці.

в) послухати звуки, які видає камінь при ударі (стуканні) ним по дереву, металу, каменю та інших поверхнях.

«Камінчик-конструктор»

Покажіть дітям, як можна створити картини, башточки, зробити контури малюнків методом викладання різнокольорових каменів.

Сенсорна коробка «Різноколірні кульки-помпони»

Мета: закріплювати знання про колір, форму, величину, розвивати тактильні відчуття, дрібну моторику, вчити порівнювати, групувати, класифікувати, вправляти у порядковій лічбі, розвивати мислення, пам'ять, увагу, формувати активний словниковий запас.

Варіанти ігрових завдань у сенсорній коробці «Різнокольорові кульки-помпони»

«Сортування за кольором, величиною»

Підготуйте ігрове поле з зображенням кругів різного кольору і розміру. Діти повинні розкласти помпони в круги відповідних кольорів та розмірів. Запропонуйте дитині посортувати помпони за кольором, величиною.

«Картинка з помпонів»

Використовуючи пінцет, запропонуйте дитині заповнити помпонами відповідного кольору отвори на схемі або малюнку.

«Нагодуй сніговичка»

Дайте дитині завдання підібрати кульки для сніговиків відповідно кольору їхнього одягу та «нагодувати» їх.

Вправи на дихання

- За допомогою соломинки, вдихаючи повітря, малюку потрібно підняти помпон.
- Виконувати сильний видих повітря через соломинку, для того, щоб перекинути помпон по поверхні столу.

Сенсорна коробка «Бешкетник павучок»

Мета: подолати страх комах, вчити регулювати свої емоції та протистояти їм, навчати дітей відчувати позитивні емоції знімати напруження, що виникло внаслідок переживання певних страхів, досягати психофізичної рівноваги, підвищувати самооцінку та впевненість у собі, розвивати пізнавальні інтереси.

Варіанти ігрових завдань у сенсорній коробці «Бешкетник павучок»

«Складаємо казку»

Запропонуйте дитині разом скласти казку про павучка. Проговоріть усі хвилюючі моменти для дитини. Згодом розгляньте його у сенсорній коробці, при бажанні дитини можна взяти його у руки або ж доторкнутися пальчиком (фахівцю потрібно постійно контролювати емоції та стан дитини, при відмові – проведіть роботу при наступній зустрічі).

«Пальчиковий

ляльковий

театр»

Розіграйте з дитиною різноманітні сценки, в яких один герой всього боїться, а інший допомагає йому подолати його страх.

«Мультитик про павучка»

Запитайте дитини «Чи полюбляє вона мультики?» Запропонуйте переглянути мультитик про павучка. Обговоріть події що відбувалися. Покажіть іграшкових павуків у сенсорній коробці, запропонуйте погратися.

«Справжній герой»

Запитайте у дитини: «Хто такий справжній герой?» Вислухайте відповідь і запитайте: «Як ти думаєш, ти герой?» Почніть розмову з дитиною про його страх - страх павуків. Провівши бесіду з дитиною, запропонуйте погратися з іграшковим павучком (фахівцю потрібно постійно контролювати емоції та стан дитини, при відмові – проведіть роботу при наступній зустрічі).

При сприйнятті ситуації – неодмінно похваліть вихованця за проявлену мужність. «Ось, який ти справжній герой!»

«Закопуємо страх»

Запропонуйте дитині зустрітися та погратися зі своїм страхом – закопувати павучків, розшукувати їх у сенсорній коробці.

«Намалюю павучка»

Розгляньте павука у сенсорній коробці, прочитайте цікаві факти з енциклопедії, запропонуйте дитині намалювати (зліпити з пластилину) його.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф, д-р пед. наук; Авт. кол-в: Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л., Гавриш Н. В., Долинна О. П., Ільченко Т. С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М. А., Низковська О. В., Панасюк Т. В., Піроженко Т. О., Поніманська Т. І., Сідельнікова О. Д., Шевчук А. С., Якименко Л. Ю. Київ: Видавництво, 2012. 26 с.
2. Бондар В.І., Ільченко А.М. Психолого-педагогічні основи розвитку дітей в системі М. Монтесорі: Навчальний посібник. Полтава: РВВ ПДАА, 2009.
3. Дитина. Освітня програма для дітей від двох до семи років /наук. кер. Проекту В.О.Огневюк; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л.Богініч, Н.І.Богданець-Білоskalенкота ін., наук. ред. Г.В. Беленька, М.А.Машовець; Мін.осв. і науки України, Київ.ун-т ім. Б.Грінченка.- К.: Київ.ун-т ім.Б. Грінченка, 2016.- 304 с.
4. Дуткевич Т. В. Дошкільна психологія (курс лекцій і практикум): Навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський, ПП Буйницький О.А, 2006. 320 с.
5. Програма розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями опорно-рухового апарату. За редакцією А.Г.Шевцова. Київ, 2012.
6. Сенсорний розвиток дошкільнят. Ранній вік / М. Л. Кривоніс, О. Л. Дроботій. Харків: Вид-во «Ранок», 2015. 192 с.

*Стаття надійшла до редакції
18 листопада 2025 р*